

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS STATYBŲ SEKTORIAUS PLĖTROS IR VYSTYMO 2015–2020 METAIS
GAIRIŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. lapkričio 10 d. Nr. D1-817

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 7.2, 7.6 ir 8.2.1 papunkčiais,

tvirtinu Lietuvos statybų sektoriaus plėtros ir vystymo 2015–2020 metais gaires (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2015 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. D1-817

LIETUVOS STATYBŲ SEKTORIAUS PLĖTROS IR VYSTYMO 2015–2020 METAIS GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos statybų sektoriaus plėtros ir vystymo 2015–2020 metais gairės (toliau – Gairės) nustato pagrindinius Lietuvos statybos sektoriaus plėtros ir vystymo strateginius tikslus iki 2020 m., uždavinius jiems pasiekti ir taikytinus pastarųjų įgyvendinimo vertinimo rodiklius.

2. Gairėmis siekiama spręsti statybų sektoriui kylančias problemas darbuotojų kvalifikacijos, energijos ir aplinkosaugos reikalavimų nustatymo ir įgyvendinimo, galimybių patekti į rinką, informacinių technologijų taikymo ir diegimo srityse.

3. Gairės atitinka pagrindiniuose strateginiuose Europos Sąjungos (toliau – ES) ir nacionaliniuose dokumentuose, teisės aktuose nustatytas politikos kryptis, apibrėžiančias statybos sektoriaus vystymosi sąlygas ar turinčias joms poveikį.

4. Gairėse vartojamos sąvokos:

4.1. **statybos sektorius** – nacionalinės ekonomikos dalis, kurioje įvairūs ištekliai paverčiami pastatyta ar kitaip sukurta infrastruktūra, reikalinga socialinei ir ekonominei visuomenės raidai. Statybos sektorius apima procesą, kurio metu ta infrastruktūra yra planuojama, projektuojama, pastatoma (pagaminama), keičiama, remontuojama, naudojama ir utilizuojama;

4.2. **materialinės investicijos** – išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti).

II SKYRIUS ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA

5. Statybų sektorius yra viena iš svarbiausių Lietuvos ekonomikos dalių, kurioje 2007–2013 m. sukurta nuo 6 iki 10 % BVP, įdarbinta nuo 7 iki 12 % visų šalies dirbančiųjų, o su statybų sektoriaus viena darbo vieta susijusios dar 3–4 kitų sektorių darbo vietos. Statybos gamybos procesuose ir eksploatuojant statinius sunaudojama apie 50 % Lietuvai reikalingos energijos, o pastatams ir inžineriniams statiniams sunaudojama apie 50 % visų šalies materialinių investicijų. 2011–2014 m. vien tik statybos darbų viešieji pirkimai kasmet sudarė nuo 34,7 % iki 52,5 % visų tarptautinių ir supaprastintų viešųjų pirkimų apimties, t. y. apie 1,305–1,979 mlrd. Eur. Tačiau Lietuvos statybos sektorius susiduria su daugeliu esminių iššūkių, pvz., senstanti socialinė ir inžinerinė infrastruktūra, beveik du kartus mažesnis nei ES vidurkis darbo našumas (ES statistikos tarnybos (toliau – Eurostato) duomenimis, vienas Lietuvos statybos sektoriuje dirbęs žmogus per 2014 m. sukūrė apie 24,5 tūkst. Eur vertės, kai ES šis rodiklio vidurkis buvo 47,5 tūkst. Eur), žemas investicijų į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą lygis (Lietuvos statistikos departamento duomenimis, išlaidos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai statybos sektoriuje 2013 m. sudarė tik 0,2 mln. Eur).

6. Vertinant Lietuvos statybos sektoriaus vystymosi ir plėtros galimybes globaliame kontekste, būtina atsižvelgti į pasaulines tendencijas ir pagrindinių pasaulio statybos rinkų vystymosi prognozes, pagal kurias (studija „Pasaulio statybos sektorius iki 2025“, angl. *Global Construction 2025, published by Global Construction Perspectives and Oxford Economics. 2013*):

6.1. statybų sektoriaus BVP 2012 m. sudarė 12,2 % pasaulio BVP. Prognozuojama, kad iki 2025 m. ši dalis padidės iki daugiau nei 13,5 %. Numatoma, kad statybos produkcijos dalis besivystančiose rinkose bus 16,7 % BVP, palyginti su 10,3 % BVP išsivysčiusiose valstybėse;

6.2. ekonomikos sąstingis, taip pat nekintantis (o kai kuriais atvejais ir mažėjantis) populiacijos dydis apribojo augimo galimybes Vakarų Europoje. Prognozuojama, kad statybų rinka 2025 m. Vakarų Europoje bus beveik 5 % mažesnė nei per 2007 m. pakilimą;

6.3. prognozuojama, kad Rytų Europos gyventojų skaičius mažės vidutiniškai 0,2 % per metus, tačiau statybų paklausa didės. Tikimasi, kad regiono ekonomika augs intensyviau, vidutiniškai 3,8 % per metus, t. y. 0,3 % daugiau nei pasaulio vidurkis. Todėl statybos produkcijos augimas Rytų Europoje 2012–2025 m. didės vidutiniškai 4,6 % per metus ir nedaug viršys pasaulio vidurkį.

7. 2012 m. liepos 31 d. Europos Komisija patvirtino komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Statybų sektoriaus ir šio sektoriaus įmonių tvaraus konkurencingumo strategija“ (KOM (2012) 433 galutinis) (toliau – ES statybų sektoriaus ir šio sektoriaus įmonių tvaraus konkurencingumo strategija), kuriame statybų sektoriaus įmonių konkurencingumo lygio kėlimas ES ir tarptautinėse rinkose įvardinamas kaip vienas didžiausių ES statybos sektoriaus ir visos ekonomikos iššūkių. Šioje strategijoje atkreipiamas dėmesys į konkurenciją su ne Europos bendrovėmis, kurioms dažnai taikomi švelnesni socialiniai ir aplinkosaugos reikalavimai ir kurios gauna valstybės pagalbą, taip pat nevienodas ES šalių narių reglamentavimas, nes tai gali apriboti konkurenciją arba neužtikrinti statybos paslaugų kokybės ilgalaikėje statinių gyvavimo ciklo perspektyvoje.

8. Bendra makroekonominė ir finansų sistemos padėtys Lietuvoje laikytinos stabiliomis. Pagal Pasaulio ekonomikos forumo (angl. *World Economic Forum, PEF*) duomenis Lietuvos makroekonominio stabilumo indeksas 2014 m. buvo 5,3 (maksimali galima jo reikšmė – 7,0) ir viršijo visos ES vidurkį, kuris buvo 4,9. Latvijoje šio indekso reikšmė buvo 5,5, Estijoje – 6,0, Lenkijoje – 4,8, Vokietijoje – 5,8, Švedijoje – 6,1, Suomijoje – 5,3. Vadovaujantis Lietuvos banko parengtoje Finansinio stabilumo apžvalgoje 2015 m. pateikta informacija, Lietuvos banko atlikto testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai parodė, kad šalies finansų sistema yra pasirengusi atremti staigų ekonomikos ar finansų rinkų būklės pablogėjimą. 2014 m. bankų kapitalo pakankamumo rodiklis buvo 21,3 % (minimali reikalaujama šio rodiklio vertė – 8 %), o bendras bankų likvidumo rodiklis – 43,6 % (reikalaujama minimali šio rodiklio vertė – 30 %).

9. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, stabiliai nuo 2010 m. augantis Lietuvos BVP 2014 m., pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, augo 2,9 %. 2014 m. didžiausią įtaką BVP augimui turėjo statyba. Statybos pridėtinės vertės augimo tempas buvo didžiausias iš visų ūkio sektorių – 11,6 %, kai apdirbamosios gamybos pridėtinės vertės augimo tempas buvo – 3 %, meninės, pramoninės ir poilsio organizavimo veiklos, namų ūkio reikmenų remonto ir kitų paslaugų – 3 %.

10. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 m. statybos darbų šalyje atlikta už 2,52 mlrd. Eur arba 16,7 % daugiau nei 2013 m. Pusę šių darbų sudarė inžinierinių statinių statyba – 1,26 mlrd. Eur (10,4 % daugiau nei 2013 m.), negyvenamųjų pastatų statybos darbai sudarė 38 % (17,3 % daugiau nei 2013 m.), o gyvenamųjų pastatų statybos darbai – 12 % (50,2 % daugiau nei 2013 m.) visų statybos darbų. Skirstant pagal statybos darbų rūšį, 2014 m. didžiausią dalį – 47 %

sudarė naujos statybos darbai, rekonstravimo darbai sudarė 29 %, remonto ir kiti statybos darbai – 24 % visų statybos darbų. 2014 m. užsienyje statybos darbų atlikta beveik už 0,17 mlrd. Eur, t. y. 12,4 % daugiau nei 2013 m. 2014 m. šalyje atlikta 93,8 % visų statybos darbų, užsienyje – tik 6,2 %. Pasaulio prekybos organizacijos ir Jungtinių Tautų įsteigto Tarptautinės prekybos centro (angl. *International Trade Centre, ITC*) duomenimis, Estijos statybos darbų eksportas 2014 m. sudarė apie 0,28 mlrd. Eur, Slovėnijos – apie 0,28 mlrd. Eur, o Danijos – 3,2 mlrd. Eur.

11. Lietuvos statybos bendrovės 2013 m. statybos paslaugas eksportavo į 17 šalių, iš kurių į 7 šalis šių paslaugų eksportas augo labiausiai, ypač į Skandinavijos šalis. Trys pagrindinės Lietuvos statybų sektoriaus eksporto šalys buvo Švedija, Norvegija ir Baltarusija. Bendrai Skandinavijos šalims teko 53,3 % visų Lietuvos statybos paslaugų eksporto, todėl šis regionas tapo pagrindine statybos paslaugų eksporto kryptimi. Nors statybos paslaugų eksportas į Skandinavijos valstybes yra savo absoliutine reikšme nedidelis, jis turi nemažą potencialą, nes šios valstybės išlaiko stabilų ūkio augimą, prognozuojamas spartus jų gyventojų skaičiaus didėjimas. Kartu Lietuvos statybų sektoriaus plėtra į Skandinaviją atskleidžia būtinybę diegti inovacijas, mažinančias technologinį atsilikimą ir didinančias Lietuvos statybininkų konkurencingumą.

12. Lietuva 2012–2014 m. gerino savo konkurencingumo rodiklius. 2014 m. PEF konkurencingumo tyrimo (angl. *The Global Competitiveness Report 2014–2015*, dokumentas paskelbtas interneto tinklalapyje šiuo adresu: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2014-15.pdf) duomenimis, us metus iš eilės lydere pagal bendrąjį konkurencingumo indeksą (toliau – BKI) išlieka Šveicarija. Tarp pirmaujančių pasaulyje yra ir Skandinavijos šalys: Suomija – ketvirta, Švedija – dešimta, Norvegija – vienuolikta, Danija – trylikta. Lietuva pagal BKI 2014 m. buvo 41 vietoje (2013 m. – 48, 2012 m. – 45), Estija iš 32 pakilo į 29, Latvija iš 52 pakilo į 42 vietą, o Lenkija iš 44 pakilo į 43 vietą.

13. Pastaraisiais metais Lietuva gerino inovatyvumo rodiklius. Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2010 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 163 „Dėl Lietuvos inovacijų 2010–2020 metų strategijos“ patvirtinus ir pradėjus įgyvendinti Lietuvos inovacijų 2010–2020 metų strategiją, Lietuvos suminis inovatyvumo indeksas didėjo, tačiau tesiekia 52 % ES vidurkio. Pagal Europos inovacijų švieslentės (angl. *European Innovation Scoreboard*) rodiklius Lietuva pagal inovatyvumą 2015 m. lenkia tik Bulgariją, Latviją ir Rumuniją. Inovatyviausios tarp ES valstybių išlieka Švedija, Danija, Vokietija ir Suomija.

14. Nors Lietuva laikytina vieną geriausių Rytų Europos regione statybos inžinerijos mokslinių tyrimų infrastruktūrą ir aukštos kvalifikacijos mokslinį personalą turinčių valstybių (internetu vartuose „*SCImago Journal & Country Rank*“ adresu <http://www.scimagojr.com> paskelbtuose valstybių reitinguose, sudaromuose pagal mokslinių leidinių citavimo statistiką, Lietuva statybos inžinerijos mokslų srityje užėmė šeštą vietą iš 23 Rytų Europos valstybių), kuri gerina savo inovatyvumo rodiklius, statybų sektorius prie to prisideda menkai – jis atsilieka nuo kitų nacionalinės ekonomikos šakų. Skaičiuojant pagal viso sektoriaus darbuotojų skaičių, 2010–2012 m. inovacijas diegė tik 18,7 % statybos įmonių (iš viso pagal ekonominės veiklos rūšis tuo laikotarpiu inovacijos buvo diegiamos 30,0 % įmonių).

15. Statybos sektoriaus plėtra ir vystymas neatsiejamas nuo visos ES ir nacionalinės ekonomikų plėtrą ir augimą skatinančių iniciatyvų ir su jomis susijusių strateginių dokumentų, kaip antai 2010 m. kovo 3 d. Europos Komisijos komunikatas (KOM (2010) 2020 galutinis) „2020 Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (toliau – strategija „Europa 2020“). Lietuvoje strategijos „Europa 2020“ tikslų siekiama įgyvendinant Nacionalinę reformų darbotvarę,

patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 491 „Dėl Lietuvos konvergencijos 2011 metų programos ir nacionalinės reformų darbotvarkės“. Strategijoje „Europa 2020“ iškelti trys vienas kitą papildantys prioritetai: pažangus augimas (žiniomis ir inovacijomis pagrįsto ūkio vystymas); tvarus augimas (taisiau išteklius naudojančio, ekologiškesnio ir konkurencingesnio ūkio skatinimas); integracinis augimas (didelio užimtumo ūkio, kuriame užtikrinta socialinė ir teritorinė sanglauda, skatinimas). Vieni svarbiausių pagal šiuos prioritetus numatytų ir tiesioginių poveikį statybos sektoriui turinčių siekių yra: sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginus su dešimtojo dešimtmečio lygiu bent 20 % (arba 30 %, jei tam yra tinkamos sąlygos); galutinio energijos suvartojimo atžvilgiu energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių dalį padidinti iki 20 %; 20 % padidinti energijos vartojimo efektyvumą.

16. Vadovaujantis 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL 2009 L 140, p. 136), ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose, vienas kurių yra statybos sektorius, Lietuva neturėtų viršyti nustatytų metinių išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio limitų ir pasiekti, kad bendras ŠESD kiekis 2020 m. nepadidėtų daugiau kaip 15 %, lyginant su 2005 m. išmestu ŠESD kiekiu, ir per 8 metus neviršytų 113 600 821 tonų CO₂ ekv. limitu. Šiam tikslui pasiekti atskiruose Lietuvos ūkio sektoriuose, įskaitant ir statybos sektorių, siekiama augimą atsieti nuo išteklių naudojimo, remti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų, didinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, skatinti energijos vartojimo efektyvumą, sumanių technologijų naudojimą, prisitaikyti prie klimato kaitos.

17. Esminį poveikį Lietuvos statybos sektoriaus aktyvumui, vystymuisi (įskaitant ir naujų įgūdžių formavimą, naujas kvalifikacijas) ir augimui turi ir turės šiuose ES ir nacionaliniuose teisės aktuose išdėstyti tikslai ir prioritetai energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje:

17.1. pagal 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL 2010 L 153, p. 13) nuostatas į nacionalinę teisę perkeliančią Lietuvos Respublikos statybos įstatymą, po 2018 m. gruodžio 31 d. valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių statomi nauji pastatai, o po 2020 m. gruodžio 31 d. visi statomi nauji pastatai turi būti energijos beveik nevartojantys pastatai, kaip jie suprantami pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą. Siekiant užtikrinti nuoseklų šių reikalavimų įgyvendinimą, statybos techniniame reglamente STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. D1-674 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. D1-624 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.01.09:2005 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“ patvirtinimo“ pakeitimo“, nustatyta, kad naujų pastatų energinio naudingumo klasė: po 2016 m. sausio 1 d. turi būti ne žemesnė kaip A; po 2018 m. sausio 1 d. – ne žemesnė kaip A+; po 2021 m. sausio 1 d. – ne žemesnė kaip A++;

17.2. Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, pagal kurią vienu Lietuvos energetikos sektoriaus tikslų iki 2020 m. įvardintas siekis kasmet 1,5 % padidinti galutinio energijos vartojimo efektyvumą, kurio didžiausią potencialą sudaro šilumos vartojimo efektyvumo didinimas gyvenamuosiuose ir viešojo sektoriaus pastatuose. Siekiant išnaudoti šį potencialą, į šių pastatų atnaujinimą (modernizavimą), aktyviai dalyvaujant valstybei, nuolat investuojama;

17.3. pagal 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 135, p. 1), būtina užtikrinti, kad iki 2020 m. Lietuva sutaupytų 11,674 TWh energijos ir kad nuo 2014 m. kasmet būtų atnaujinama (modernizuojama) 3 % bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto;

17.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ patvirtinta Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa, kurios tikslas – didinti viešųjų pastatų energinį efektyvumą, atnaujinant (modernizuojant) valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančius viešuosius pastatus. Įgyvendinant šį tikslą keliamas uždavinys iki 2020 m. atnaujinti (modernizuoti) apie 700 tūkst. kvadratinių metrų viešųjų pastatų ploto, juose sumažinant šilumos energijos sąnaudas (60 GWh per metus) bei atitinkamai sumažinant išmetamą į atmosferą ŠESD kiekį (14 tūkst. tonų CO₂ ekv. per metus).

18. Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa (toliau – Programa), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“, kuria siekiama skatinti daugiabučių namų savininkus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus, kad didėtų energinis jų naudingumas, ir sudaryti sąlygas tai atlikti. Lietuvoje yra apie 38 tūkst. daugiabučių namų. Apie 60 % šių namų pastatyti per praėjusio šimtmečio paskutiniuosius keturis dešimtmečius, kai vyravo plytinių ir stambiaplokščių tipinių daugiabučių namų statyba. Šių namų išorinių atitvarų šiluminės varžos charakteristikos neatitinka esamų normatyvinių reikalavimų ir tam pačiam regionui priklausančių šiuo aspektu pažangiausių valstybių praktikos. Įvertinus šilumos energijos suvartojimą šiuose namuose, pastebimas didelis šilumos energijos taupymo potencialas įgyvendinant daugiabučiuose namuose energinį efektyvumą didinančias priemones. Atsižvelgiant į minėtos programos tikslą, keliamas uždavinys iki 2020 m. atnaujinti (modernizuoti) ne mažiau kaip 4000 daugiabučių namų ir šilumos energijos sąnaudas daugiabučiuose namuose sumažinti 1000 GWh per metus, o išmetamą į atmosferą ŠESD kiekį sumažinti ne mažiau kaip 230 tūkst. tonų CO₂ ekv. per metus. Nuo 2005 m., įsigaliojus Programai, iki 2012 m. Lietuvoje atnaujinti 479 daugiabučiai namai. Patvirtinus naująjį Programos modelį, nuo 2013 m. iki 2015 m. spalio 23 d. parengti nauji 3658 atnaujinimo (modernizavimo) investiciniai planai, pagal 1237 iš jų vykdomi projektai, o 446 daugiabučiai namai jau atnaujinti (modernizuoti). Atsižvelgiant į vis labiau augančią daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) apimtį, įvertinus projektų finansavimo ir statybų sektoriaus pajėgumus, vertinama, kad kasmet gali būti atnaujinama 500–600 daugiabučių namų.

19. Efektyvus išteklių naudojimas turi teigiamą poveikį energetikai, aplinkai ir jos klimato kaitos švelninimui. Eurostato duomenimis, Lietuva yra viena iš ES valstybių, kurios pramonė naudoja daugiausia energijos (ES vidurkis – 135,4 kilogramo naftos ekvivalento 1 000 bendrojo vidaus produkto Eur, o Lietuvos atveju šis rodiklis siekia 175,7).

20. 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL 2008 L 312, p. 3) įpareigoja ES šalis nares užtikrinti, kad iki 2020 m. būtų perdirbama 50 % visų buitinių popieriaus, metalo ir stiklo atliekų, taip pat 70 % nepavojingų statybos bei griovimo atliekų.

21. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatomis, statinys (jo dalis) turi būti suprojektuotas ir pastatytas taip, kad per ekonomiškai pagrįstą statinio naudojimo trukmę pagal jo naudojimo paskirtį atitiktų 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES)

Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB (OL 2011 L 88, p. 5), nustatytus esminius statinių reikalavimus. Vienas šių reikalavimų yra tvarus gamtos išteklių naudojimas, pagal kurį projektuojant statinius turėtų būti atsižvelgta į statinių, jų medžiagų ir dalių perdirbamumą po nugriovimo, statinių patvarumą ir aplinkai nekenksmingų žaliavų ir antrinių medžiagų naudojimą statiniams. Tačiau šias galimybes suteikiantys projektavimo reikalavimai, atitinkamų statybos produktų savybių nustatymo metodai dar turi būti vystomi ir integruojami į normatyvinius techninius dokumentus.

22. Siekiant tvaraus gamtos išteklių naudojimo statyboje, būtina skatinti statinių projektavimo normatyvinių dokumentų, suteikiančių galimybes projektuoti statinius iš atitinkamų statybos produktų ir pasitelkiant pažangias technologijas, naudojimą. Šiuo aspektu skatintinas vis daugiau minėtų galimybių ateityje suteiksiančių statinių projektavimo normatyvinių dokumentų, pvz., Europos standartų, nustatančių pastatų, inžinerinių statinių ir statybos produktų projektavimo reikalavimus, – Eurokodų, naudojimas.

23. Tvarumo aspektu turėtų būti vertinama ir statinio architektūra. Pagrindinė sąlyga architektūros kokybei rasti – architektūros pripažinimas viešojo (visuomenės) intereso dalyku, pripažinimas, kad architektūra turi būti vertinama ne tik ekonominiais, techniniais, bet ir estetiniais, kultūriniais aspektais. Norint užtikrinti šios sąlygos įgyvendinimą, projektuojamo visuomenei svarbaus statinio architektūros idėjai parinkti rengtini vieši (atviri) konkursai, užtikrintas šių idėjų viešinimas, ekspertinis vertinimas. Nors architektūros kokybės vertinimas yra subjektyvus procesas, turėtų būti išskirti fundamentalūs architektūros kokybę nulemiantys veiksniai, jų vertinimo principai, kuriais turi būti vadovaujama statinio projektavimo, statybos ir kituose jo gyvavimo ciklo etapuose.

24. Pasaulyje sparčiai tobulėjant informacinėms ir ryšių technologijoms (toliau – IRT), atsivėrė plataus jų panaudojimo statybos sektoriuje galimybės, darančios esminį poveikį didinant šio sektoriaus efektyvumą, konkurencingumą, gerinant statinių kokybę ir jų valdymą. Vienas pagrindinių su IRT taikymu statybos sektoriuje susijusių ir pasaulyje sparčiai diegiamų sprendimų – skaitmeninės statybos principų ir statinio informacinio modeliavimo (angl. *Building Information Modelling, BIM*) metodų taikymas. Skaitmeninės statybos principų diegimas iš esmės reiškia siekį, kad visi statybos procesų dalyviai bendrautų vienoje aplinkoje, viena standartizuota kalba ir vadovaudamiesi vienodomis pagal statybos proceso etapus (projektavimas, statyba, statinio naudojimas) standartizuotomis procedūromis, kurių įgyvendinimas pagrįstas BIM ir IRT naudojimu. BIM – tai yra procesas, kurio metu kuriamas informacinis statinio modelis, apjungiantis visas statinio projektines dalis ir jo gyvavimo ciklus, nuo projekto iki pat nugriovimo.

25. Kaip rodo užsienio šalių (Jungtinės Karalystės, Danijos, Norvegijos) patirtis, skaitmeninės statybos principų ir BIM taikymas leidžia efektyviau projektuoti, statyti, naudoti ir valdyti statinius, nes sudaro galimybes iš anksto patikrinti pasirinktų projektavimo sprendinių efektyvumą statinių eksploataavimo aspektu, išvengti projektavimo klaidų, sukuria vieningą ir aiškiomis taisyklėmis pagrįstą statybos dalyvių ir jų veiklą prižiūrinčių institucijų bendravimo erdvę, efektyvaus statinių naudojimo valdymo, investicijų planavimo galimybes, sudaro prielaidas skaidrinti viešųjų pirkimų procedūras.

26. Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 „Dėl prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos patvirtinimo“, kaip vienas iš prioritetų, plėtojant prioritetinę mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, inovacijų

raidos kryptį „Energetika ir tvari aplinka“, įvardintas skaitmeninės statybos sprendimų taikymas išmaniųjų mažai energijos naudojančių pastatų kūrimui ir naudojimui.

27. Atsižvelgiant į statybų sektoriaus fragmentiškumą ir priklausomybę nuo viešųjų pirkimų apimties, mažiausios kainos principais vykdomų pirkimų praktikos ir su tuo susijusių neigiamų pasekmių, galimybė projektavimo ir rangos paslaugų viešuosiuose pirkimuose reikalauti naudoti BIM galėtų būti reikšminga priemone pokyčiams statybų sektoriuje formuoti. Vis platesnį šios priemonės taikymą vykdant viešuosius pirkimus ir iš jo kylantį poreikį apibrėžti vienodas šios priemonės taikymo sąlygas visose Europos ekonominės erdvės valstybėse atspindi ir naujausi šios srities ES teisės aktai. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama direktyva 2004/18/EB (OL 2014 L 94, p. 65), nurodoma, kad tais atvejais, kai perkančiosios organizacijos naudojami galimybė reikalauti projektavimo ir rangos paslaugų viešuosiuose pirkimuose naudoti specialias elektronines priemones, tokias kaip BIM, jos turi pasiūlyti alternatyvias prieigos galimybes iki tol, kol tos priemonės taps plačiai prieinamos.

28. Norint įdiegti skaitmeninės statybos principus, būtina sukurti ar adaptuoti tam reikalingą infrastruktūrą: nacionalinę statybos klasifikavimo sistemą, BIM standartus, vieningą duomenų mainų standartą ir statinių informacinių modelių kūrimo, kaupimo ir saugojimo sistemą. Visavertis skaitmeninės statybos principų įgyvendinimas galimas tik šiuos infrastruktūros elementus integravus į jau esamas ir (ar) kuriamas su statybos veikla susijusias informacines sistemas (pvz., IS „Infostatyba“), registrus ir kadastrus (pvz., Nekilnojamojo turto registrą). Tai ilgas, sudėtingas ir daug lėšų reikalaujantis procesas, apimantis etapišką ir kompleksinį su statyba susijusių procesų ar atskirų jų dalių skaitmenizavimą ir perkėlimą į vieningą elektroninę erdvę, kartu sukuriant ar pritaikant atitinkamas elektronines paslaugas. Todėl visavertis šios iniciatyvos įgyvendinimas turi vykti bendradarbiaujant valstybei ir jos institucijoms kartu su Lietuvos statybos sektoriuje veikiančiomis asociacijomis, mokslo institucijomis, kitomis organizacijomis.

29. Efektyvinti statybų sektorių skatina ir didėjanti žmogiškųjų išteklių problema. Lietuvoje senėjant visuomenei ir didėjant darbo jėgos trūkumui, labai svarbus dabarties iššūkis – į statybos sektorių pritraukti jaunų aktyvių ir gabių žmonių, galinčių keisti statybų sektoriaus kultūrą, gebančių naudotis pažangiomis technologijomis.

30. ES statybų sektoriaus ir šio sektoriaus įmonių tvaraus konkurencingumo strategijoje išdėstytos kvalifikuotų darbuotojų trūkumą paaiškinančios priežastys, kurios tinka ir Lietuvai: statybų sektorius nepritraukia pakankamai jaunų žmonių; didėja poreikis darbuotojų, turinčių specialią kvalifikaciją, kurią sunku įgyti pagal esamas švietimo ir mokymo programas (ar darbo rinkoje).

31. Lietuvos statybos sektoriaus darbuotojų rinką neigiamai veikia ir pastaraisiais dešimtmečiais vykstantys ir ilgalaikė tendencija tapę demografiniai pokyčiai: Lietuvos gyventojų senėjimas, jų skaičiaus mažėjimas. Vadovaujantis Eurostato 2014 m. gyventojų prognozėmis (EUROPOP2013), (prognozės pateikiamos Lietuvos statistikos departamento išleistame Demografijos metraštyje, kuris paskelbtas interneto tinklalapyje šiuo adresu <http://osp.stat.gov.lt/services-portlet/pub-edition-file?id=2992>), parengtomis pagal ES valstybių narių nacionalinių statistikos institucijų kasmet Eurostatui teikiamą demografinę ir gyventojų migracijos statistinę informaciją, prognozuojama, kad 2020 m pradžioje Lietuvoje gyvens 2 mln. 671 tūkst. žmonių arba 9,3 % mažiau nei 2015 m. pradžioje, kai Lietuvoje gyveno beveik 2 mln. 921 tūkst. gyventojų, iš jų apie 61 % darbingo amžiaus asmenų. Prognozuojama, kad 2020 m. šis santykis bus apie 62 %.

32. Pereinant prie efektyviai išteklius naudojančios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, statybų sektoriuje turi įvykti esminiai pokyčiai, lemiantys šio sektoriaus darbuotojų naujų įgūdžių ir kvalifikacijos poreikius. 2011 m. kovo 8 d. Europos Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planas“ (KOM (2011) 112 galutinis) teigiama, kad „<...> kuo daugiau pramonė naudosis mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos galimybėmis, tuo daugiau reikės kvalifikuotos darbo jėgos, ypač statybos sektoriaus, taip pat techninių, inžinerijos ir mokslinių tyrimų specialistų. Todėl esamiems darbuotojams teks organizuoti specialųjį profesinį mokymą, kad jie galėtų persikvalifikuoti pagal „žaliųjų“ darbo vietų pasiūlą, kad atsižvelgus į tai, kokios kvalifikacijos stinga, ši kvalifikaciją būtų ugdoma mokymo sistemoje“.

33. Įgūdžių ir kvalifikacijų poreikius, susijusius su energijos vartojimo efektyvumu ir atsinaujinančiais energijos ištekliais pastatuose, atitinkančią profesinio švietimo ir mokymo sistemą siekiama kurti įgyvendinant tokias iniciatyvas, kaip „*Build Up*“, vykdomą pagal programą „Pažangi energetika Europai“. Ši ES šalyse narėse įgyvendinama įgūdžių tobulinimo iniciatyva sudaro galimybes nustatyti nacionalinius kvalifikacijų srities veiksmų planus laikotarpiui iki 2020 m., parengti plačios apimties mokymo, sertifikavimo programas ir nustatyti kvalifikacijų struktūrą, kad būtų atnaujintos dabartinės sistemos, pasinaudojant tokiomis paramos priemonėmis, kaip nauja 2014–2020 m. ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „*Erasmus+*“.

34. Lietuvoje 2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu didelis dėmesys numatomas skirti į didelę pridėtinę vertę orientuotai ekonomikai. Apie 10 % ES fondų lėšų planuojama skirti mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimui, apie 8 % – smulkių ir vidutinių įmonių konkurencingumo skatinimui. Tikimasi, kad šios investicijos pagerins vietinių ir užsienio investicijų pritraukimo sąlygas, didins konkurencingumą ir sudarys prielaidas spartesniam ekonomikos, įskaitant ir statybos sektorių, augimui. Taip pat labai svarbios yra investicijos į energetinio efektyvumo bei atsinaujinančios energetikos sritis, kurioms numatoma skirti apie 14 % 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų lėšų.

III SKYRIUS

LIETUVOS STATYBŲ SEKTORIAUS STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

35. Atlikus išsamią viešai prieinamų Lietuvos statybų sektorių apibūdinančių statistinių duomenų analizę, įvertinus kitų šalių patirtį, specialistų įžvalgas bei pagrindinius strateginius dokumentus (ES strategija „Europa 2020“, pažangos strategija „Lietuva 2030“ ir kt.), išskirtos šios Lietuvos statybų sektoriaus stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės:

35.1. stiprybės:

35.1.1. stabili bendra makroekonominė padėtis šalyje ir regione;

35.1.2. stabili finansų sistema;

35.1.3. nuo 2015 m. sausio 1 d. įvesta bendra ES valiuta – euras, prisidėsianti prie valstybės ekonomikos plėtros;

35.1.4. tradiciškai stiprus, reikšmingą nacionalinio BVP dalį sudarantis statybų sektorius, kuriame dirba apie 10 % šalies dirbančiųjų;

35.1.5. pakankamai aukšta sektoriaus įmonių darbuotojų kvalifikacija;

35.1.6. gera, ilgalaikės tradicijas turinti visų kvalifikacijos lygių specialistų rengimo sistema;

35.1.7. viena geriausių Rytų Europoje statybos inžinerijos mokslinių tyrimų infrastruktūra ir aukštos kvalifikacijos mokslinis personalas;

35.2. silpnybės:

35.2.1. statybų sektorius ypač jautrus makroekonominėms problemoms ir bankų teikiamo finansavimo sąlygų pokyčiams;

35.2.2. žemas statybų sektoriaus įmonių produkcijos ir paslaugų eksporto lygis;

35.2.3. sektoriaus susiskaldymas ir fragmentiškumas, versle dominuojantis trumpalaikis bendradarbiavimas, „gerosios patirties“ sklaidos stoka;

35.2.4. sektoriaus inertiškumas ir nepakankamai efektyviai taikomos naujos gamybos, statybos, informacinės ir kitos technologijos, mažas našumas;

35.2.5. nepakankamas dėmesys nelaimių prevencijai ir darbų saugos reikalavimams įgyvendinti;

35.2.6. prastas profesijos ir sektoriaus įvaizdis visuomenėje, didelės korupcijos pasireiškimo galimybės;

35.2.7. žemas sektoriaus mokslo, studijų ir verslo bendradarbiavimo lygis, nesukurta efektyvi mokslo komercializavimo aplinka;

35.3. galimybės:

35.3.1. galimybė perimti labiau pažengusių Skandinavijos šalių „gerąją patirtį“;

35.3.2. ES struktūrinių fondų parama, transeuropinio transporto ir energetinių tinklų plėtotė bei išibėgėjantis pastatų atnaujinimo (modernizavimo) procesas – veiksniai, užtikrinantys nuolatinį sektoriaus finansavimą;

35.3.3. galimybė kurti klasterius ir tokiu būdu konkurencingai dalyvauti stambiuose, įskaitant ir tarptautinius, projektuose;

35.3.4. aukšta sektoriaus darbuotojų kvalifikacija, leidžianti efektyviai diegti naujas inovatyvias sumaniąsias, žaliąsias ir informacines technologijas;

35.3.5. skaitmeninės statybos technologijų vystymas, sudarantis sąlygas gerokai padidinti statybos proceso efektyvumą, mažinti laiko bei medžiagų sąnaudas ir taip didinti Lietuvos statybų sektoriaus verslo įmonių konkurencingumą;

35.3.6. aktyvus nevyriausybinių organizacijų darbas, skatinantis socialinių dalininkų bendradarbiavimą tobulinant teisinę bazę, diegiant naujas technologijas, standartus, sprendžiant specialistų parengimo ir kitus sektoriui aktualius klausimus;

35.4. grėsmės:

35.4.1. galimas pasaulinis, regiono ar nacionalinės ekonomikos smukimas;

35.4.2. brangstantys materialieji ir žmogiškieji išteklių;

35.4.3. galimas sektoriaus finansavimo sąlygų prastėjimas dėl pasikeitusios bankų politikos;

35.4.4. ateityje galimai mažėsiantis ES struktūrinių fondų finansavimas;

35.4.5. nuolat didėjanti tarptautinė konkurencija;

35.4.6. demografinės problemos dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo ir visuomenės senėjimo;

35.4.7. tradicinis statybų sektoriaus inertiškumas, pavėluotas naujų technologijų (tarp jų ir informacinių, ryšių ir energetinio efektyvumo didinimo) diegimas, galintis nulemti Lietuvos tarptautinio konkurencingumo sumažėjimą.

IV SKYRIUS

LIETUVOS STATYBŲ SEKTORIAUS VIZIJA, MISIJA IR STRATEGINIAI TIKSLAI IKI 2020 METŲ, JŲ ĮGYVENDINIMO UŽDAVINIAI IR TAIKYTINI PASTARŲJŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMO RODIKLIAI

36. Lietuvos statybų sektoriaus būklės apžvalga, ir pagrindinių Lietuvos statybų sektoriaus iššūkių įvertinimas, užsienio valstybių statybų sektoriaus vystymosi tendencijų apžvalga leidžia suformuluoti šią Lietuvos statybų sektoriaus misiją, viziją ir strateginius šio sektoriaus plėtros ir vystymo tikslus iki 2020 metų:

36.1. Lietuvos statybų sektoriaus misija – bendradarbiaujant statybos proceso dalyviams, mokslui ir valstybei kurti darnią, saugią ir kokybišką nekilnojamojo turto ir infrastruktūros erdvę, kuri suteiks Lietuvos žmonėms galimybes sąmoningai ir atsakingai įgyvendinti asmeninius ir bendruomeninius iššūkius; brandinti visuomenės sąmonėje supratimą, kad privalu protingai valdyti savo išteklius ir kartu savo likimą;

36.2. Lietuvos statybų sektoriaus vizija – visaverčiai integruotas į Europos statybos rinką, konkurencingas, inovatyvus ir aukštą pridėtinę vertę kuriantis Lietuvos statybų sektorius. Pokyčiai iki 2020 metų turi įvykti šiose pagrindinėse srityse:

36.2.1. žmonės – aukštos kvalifikacijos, inovatyvūs, kuriantys, gerai uždirbantys, nuolat gerinantys bendrą statybų sektoriaus įvaizdį;

36.2.2. sektorius – technologiškai pažangus, inovatyvus, efektyvus ir konkurencingas:

36.2.2.1. tvarus/žalias, t. y. prioritetą skiriantis išmetamų ŠESD į atmosferą kiekio mažinimui bei energinį efektyvumą didinančioms, žaliosioms ir be atliekų veikiančioms technologijoms. Statybų sektorius – geros praktikos pavyzdys kitiems sektoriams;

36.2.2.2. augantis/stabilus, t. y. didinantis eksportą ir taip skatinantis visos ekonomikos augimą;

36.2.2.3. patikimas/skaidrus, t. y. projektai įgyvendinami su klientu suderinta apimtimi, kokybe, laiku ir neviršijant biudžeto.

37. Lietuva yra Baltijos jūros regiono šalis, kurios ekonomikos, įskaitant ir statybų sektoriaus, perspektyvinės plėtros kryptys yra neatsiejamoms nuo šio regiono vystymosi. Gairėse apibrėžtos perspektyvinės Lietuvos statybų sektoriaus plėtros ir vystymosi kryptys atitinka nacionaliniuose ir Europos strateginiuose dokumentuose patvirtintas prioritetines plėtros kryptis. Šias kryptis geriausiai apibūdina numatyti pasiekti strateginiai Lietuvos statybų sektoriaus plėtros ir vystymo iki 2020 metų strateginiai tikslai, jų įgyvendinimo uždaviniai ir taikytini pastarųjų įgyvendinimo vertinimo rodikliai, nurodyti lentelėje.

Lentelė

Lietuvos statybų sektoriaus strateginiai tikslai iki 2020 metų, jų įgyvendinimo uždaviniai ir taikytini pastarųjų įgyvendinimo vertinimo rodikliai

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Uždavinys	Taikytinas uždavinio įgyvendinimo vertinimo rodiklis
1.	Gerinti statinių tvarumo savybes visuose jų gyvavimo ciklo etapuose	1.1. didinti naujai statomų mažai energijos naudojančių pastatų rinkos dalį;	Naujai statomų pastatų, atitinkančių ne žemesnę kaip A energinio naudingumo klasę, rinkos dalis (procentais, nuo visų naujai statomų pastatų rinkos dalies, įvertinant, kad dalis statybos darbų iki 2020 metų bus vykdomi pagal anksčiau išduotus statybą leidžiančius dokumentus, kai pastatų energinio naudingumo

			reikalavimai buvo mažesni).
		1.2. didinti esančių energinio naudingumo požiūriu neefektyvių pastatų atnaujinimo (modernizavimo) apimtis;	Atnaujintų (modernizuotų) energetiškai neefektyvių visuomeninės paskirties ir gyvenamosios paskirties daugiabučių pastatų dalis (procentais nuo visų energetiškai neefektyvių visuomeninės paskirties ir gyvenamosios paskirties pastatų).
		1.3. sudaryti prielaidas ir skatinti statinių tvarumo vertinimo principų taikymą.	Sukurtas teisinis statinio tvarumo vertinimo metodikų taikymo galimybių reguliavimas.
2.	Efektyviau naudoti išteklius gaminant, transportuojant ir naudojant statybos produktus	2.1. skatinti tvarių žaliavų, gaminių ir konstrukcijų statybos sektoriuje naudojimą;	Parengta tvarumo kriterijus atitinkančių viešųjų pirkimų techninių sąlygų parinkimo metodika.
		2.2. skatinti platesnį gamybos automatizacijos taikymą.	Reprezentatyviai apklausus statybos produktų gamintojus nustatyta statybos produktų, gaminamų naudojant efektyvius visiškai arba iš dalies automatizuotus procesus (statybos produktų gamybos procesas gali būti laikomas bent iš dalies automatizuotu, kai dalis rankinio darbo atliekama mechanizuotai tiek projektavime, tiek statyboje, tiek vykdant statybos proceso kontrolę), dalis (procentais nuo visų reprezentatyviai apklaustų gamintojų gaminamų statybos produktų).
3.	Skatinti tvarią miestų ir gyvenviečių infrastruktūros plėtrą	3.1. sudaryti prielaidas visuomenės poreikius atitinkančios infrastruktūros plėtrai, sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis naudotis inžineriniais tinklais, susisiekimo komunikacijomis ir socialine infrastruktūra;	Sukurtas teisinis tvarios miestų ir gyvenviečių infrastruktūros plėtros reguliavimas.
		3.2. siekti, kad duomenys ir informacija apie esamus ir projektuojamus inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas, socialinės infrastruktūros objektus būtų tvarkomi centralizuotai vienoje informacinėje sistemoje.	Įteisinta ir sukurta topografijos ir infrastruktūros informacinė sistema, kuri sąsajoje su kitomis valstybinėmis informacinėmis sistemomis sudarytų prielaidas sukurti, prižiūrėti, tvarkyti statinius visame jų gyvavimo cikle.

4.	Skatinti sumanių informacinių technologijų ir naujausių mokslinių tyrimų rezultatų diegimą statyboje	4.1. skatinti statinio informacinio modeliavimo technologijų diegimą ir taikymą;	Konkrečiai apibrėžtos sąmatinės vertės statinių, projektuojamų, statomų naudojant statinio informacinio modeliavimo technologijas, dalis (procentais nuo visų konkrečiai apibrėžtos sąmatinės vertės projektuojamų, statomų statinių).
		4.2. mažinti statybos darbų kainas ir laiko sąnaudas gerinant verslo aplinką (teisės aktai ir normatyviniai dokumentai) ir naudojant informacines technologijas ir naujas medžiagas.	Reprezentatyviai apklaustus statybos rangovus nustatytas vidutinis jų suvokiamas statybos darbų kainos ir laiko sumažėjimas (procentais).
5.	Skatinti aukštos kvalifikacijos specialistų rengimą ir nuolatinį jų kvalifikacijos tobulinimą	5.1. skatinti visų lygmenų specialistų, kurių įgūdžiai ir kvalifikacija atitiktų šiuolaikinius rinkos poreikius, rengimą;	Reprezentatyviai apklaustų statybos sektoriaus darbdavių, kuriuos tenkina Lietuvoje rengiamų statybos sektoriaus specialistų kvalifikacija, dalis (procentais nuo visų reprezentatyviai apklaustų darbdavių).
		5.2. skatinti šiuolaikinių specialių ir aktualių įgūdžių suteikimą statybos sektoriuje dirbantiems specialistams;	Reprezentatyviai apklaustų statybos sektoriaus darbdavių, kuriuos tenkina statybos sektoriuje konkrečiai apibrėžtą laiką jau dirbančių specialistų įgūdžiai ir kvalifikacija, dalis (procentais nuo visų reprezentatyviai apklaustų darbdavių).
		5.3. skatinti efektyvų 2014 – 2020 programavimo laikotarpiu veikiančių ES įgūdžių tobulinimo ir kvalifikacijos kėlimo iniciatyvų ir programų (<i>Build Up, Erasmus+</i> ir kitų) taikymą Lietuvoje.	Reprezentatyviai apklaustų statybos sektoriaus darbuotojų, bent kartą tiesiogiai dalyvavusių profesinės kvalifikacijos kėlimo mokymuose, dalis (procentais nuo visų reprezentatyviai apklaustų statybos sektoriaus darbuotojų).